

A Magyar Nemzeti Bank 16/2015. (XII.8.) számú ajánlása az áttekintés elvének („look-through approach”) alkalmazására vonatkozóan

I. Általános rendelkezések

1. Az ajánlás célja és hatálya

Az ajánlás célja az Európai Biztosítási és Foglalkoztatónyugdíj-hatóság (továbbiakban: EIOPA) „Iránymutatások a look-through megközelítésről” szülő iránymutatások hazai alkalmazása, továbbá a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) elvárásainak megfogalmazása, és ezzel a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése, a vonatkozó végrehajtási jogszabályok, egyéb jogi eszközök alkalmazásának elősegítése.

Az ajánlás kiadására azért kerül sor, hogy elősegítse az áttekintés elvére vonatkozó követelmények, a szakmai gyakorlat következetes alkalmazását, összhangját az EU tagállami biztosítók standard formula használatakor, függetlenül a méretüktől. Az ajánlási pontok segítséget nyújtanak a biztosítók számára a piaci kockázattal összefüggő szavatolóőke-szükségletük Szolvencia II. követelmények szerinti kiszámításában.

Amikor egy biztosító kockázatkezelési technikákat alkalmaz, akkor bizonyára megvizsgálta, így tisztában van és érti a mögöttes kockázatokat; ennek megfelelően az áttekintés elvének lehetséges alkalmazási területe azok az esetek, ami nem minősül kockázatmérséklési technikának.

Az ajánlás címzettjei a Szolvencia II rendszer hatálya alá tartozó intézmények.

2. Értelmező rendelkezések

Az ajánlás átveszi az EIOPA „Iránymutatások a look-through megközelítésről” szülő iránymutatási pontokat.

Az ajánlások a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról szóló, 2009. november 25-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Szolvencia II) 104-105. cikkéhez kapcsolódnak, figyelemmel annak 2015/35/EK végrehajtási intézkedései (továbbiakban: Rendelet) 84 cikkére.

Az ajánlásban alkalmazott fogalmak az Szolvencia II irányelv és annak Rendelete szerint értelmezendők.

A biztosító alatt „biztosító vagy viszontbiztosító”-t kell érteni.

II. Ajánlások

1. Pénzpiaci alapok

1.1. A biztosító az áttekintés elvét alkalmazza a pénzpiaci alapok esetében.

2. Ismétlések száma

2.1. A biztosító ahol ez szükséges – például egy alap más alapokba történő befektetése esetén –, az áttekintés elvét megfelelő számú ismétléssel alkalmazza minden lényeges kockázat azonosítása céljából.

3. Ingatlanbefektetések

3.1. A biztosító a következő befektetéseket rögzíti az ingatlanpiaci kockázati részmodulban:

- (a) földterület, épületek és ingatlanhoz fűződő vagyoni jogok;
- (b) a biztosító saját használatára fenntartott ingatlanbefektetés

3.2. A kizárólag létesítménygazdálkodással, ingatlanigazgatással, ingatlanprojekt-fejlesztéssel vagy hasonló tevékenységekkel foglalkozó társaságokba történő tőkebefektetések esetében a biztosító a tőkepiaci kockázati részmodult alkalmazza.

3.3. Ha a biztosító kollektív befektetési vállalkozásokon vagy alapként kezelt egyéb befektetéseken keresztül fektet ingatlanba, az áttekintés elvét alkalmazza.

4. Adatcsoportosítások

4.1. A 84. cikkének (3) bekezdésében meghatározott csoportosításokra hivatkozva, ha a kamatrés-kockázati és a kamatláb-kockázati részmodulban lefedett eszközöket időtartamsávok szerint csoportosítják, a biztosító megbizonyosodik arról, hogy a sávokhoz rendelt időtartamok bizonyíthatóan prudensek.

4.2. Ha a biztosító a hitelminőségi besorolásoktól eltérő csoportosítást alkalmaz, gondoskodik arról, hogy az egyes csoportokhoz rendelt hitelminőségi besorolások bizonyíthatóan prudensek legyenek.

5. Adatcsoportosítások és koncentrációs kockázat

5.1. Ahol a Rendelet 84. cikkének (3) bekezdésével összhangban, bármilyen csoportosítást alkalmaznak a kollektív befektetési alapok mögöttes eszközeinek egyetlen ügyfélhez kötődő kitettségeire a piaci kockázatkoncentrációs díj kiszámításához, és nem bizonyítható, hogy azok a csoportok, amelyekbe az alapot felosztották, nem tartalmazzák ugyanazokat az egyetlen ügyfélhez kötődő kitettségeket, a biztosító azt feltételezi, hogy az összes olyan eszköz, amelyhez nem rendelték hozzá az adott egyetlen ügyfélhez kötődő kitettséget, ugyanahhoz az egyetlen ügyfélhez kötődő kitettséghez tartozik.

A meghatározott egyetlen ügyfélhez kötődő kitettség feltételezést csak a különböző hitelminősítésű eszközosztályokra vonatkozóan kell megtenni.

5.2. Az 5.1. bekezdés nem alkalmazható abban az esetben, ha az egyetlen ügyfélhez kötődő kitettségekhez határérték tartozik, amelynek alapján a befektetési alapot kezelik.

5.3. A biztosító összesíti az 5.1. bekezdésben meghatározott csoportokkal szembeni kitettségeket az összes olyan kollektív befektetési alap vonatkozásában, amelyekbe befektettek, és egyezteteti az egyes csoportokhoz rendelt kitettségeket az eszközportfóliójukban szereplő, egyetlen ügyfélhez kötődő kitettségekkel.

Amennyiben az alapok befektetési stratégiájáról elérhető publikus információk alapján az alapok feltehetőleg különböző kibocsátóktól származó eszközökbe fektethetnek (például más hitelminősítésű eszközosztályokba vagy földrajzilag elhatárolható kibocsátók befektetéseibe), akkor ezekre nem vonatkozik az alapok közötti összesítés, hasonlóan a 4.1 pontban említett sávokhoz.

6. Katasztrófakockázatnak való közvetett kitettség

6.1. A katasztrófakockázatnak való közvetett kitettségek, például az olyan kötvényekbe való befektetések szavatoló-tőke-szükségletének kiszámításakor, amelyek esetében a visszafizetés egy adott katasztrófaesemény be nem következésétől függ, a biztosító figyelembe vesz minden hitel- és katasztrófakockázatot.

6.2. A katasztrófakockázati kitettségeket a megfelelő katasztrófa-részmodulokban olyan módon kezeli a biztosító, mintha a biztosító közvetlenül viselné a mögöttes katasztrófakockázatokat.

7. A biztosító kibocsátott katasztrófakötvényei

7.1. Ha a biztosító olyan katasztrófakötvényeket bocsát ki, amelyek nem felelnek meg a kockázatmérés-technikákra vonatkozó, a Rendelet 208–215. cikkében meghatározott követelményeknek, akkor ezeknek a standard formulában történő kezelése nem eredményezheti a tőketartalék felszabadítását a kötvények katasztrófakockázati jellemzőinek vonatkozásában.

7.2. A szavatoló-tőke-szükséglet kiszámítása során a biztosító ezeket a katasztrófakötvényeket úgy kezeli, mintha a visszafizetés ütemezése nem függne a katasztrófaesemény be nem következésétől.

8. Élettartamkötvények

8.1. Ha a biztosító olyan élettartamkötvényeket vásárol, amelyek nem felelnek meg a kockázatmérés-technikákra vonatkozó, a Rendelet 208–215. cikkében meghatározott követelményeknek, akkor a halandósági és kamatrés-kockázatra vonatkozó tőkekövetelményt az 8.2. - 8.6. bekezdésben meghatározottak szerint számítja.

8.2. A standard formula halandósági részmodulja tőkekövetelményének a kockázati életbiztosítási szerződések fiktív portfólióján kell alapulnia,

- (a) amely biztosítja az adott összeg kifizetését halál esetén;
- (b) amely a várható élettartamindex alapját képező referenciasokaság reprezentatív mintáján alapul;
- (c) ahol minden kockázati életbiztosítási szerződés időtartama megegyezik a díjfizetés időtartamával.

8.3. A biztosító olyan módon állítja össze a fiktív portfóliót, hogy a legjobb becslés szerinti feltételezések alapján a szolgáltatási kifizetések összege a kifizetendő értéket adja.

8.4. A kamatrés-kockázati részmodul tőkekövetelmények olyan kötvényen vagy kölcsönön alapulnak, amelyek ugyanaz a piaci értéke, futamideje és hitelminőségi besorolása, mint az élettartamkötvények.

8.5. Ha a biztosító élettartamkötvényeket értékesít, a hosszúélet-kockázati részmodulra vonatkozó tőkekövetelményt úgy számítja, mintha a fiktív portfólió olyan, az igényelt összegnek egy bizonyos kor elérésekor történő kifizetését biztosító határidős életbiztosítási szerződésekből állna, amelyek együttesen a kötvény pénzforgalmaival azonos pénzforgalmakat generálnak.

8.6. A biztosító nem veszi figyelembe azokat az élettartamkötvényeket, amelyek a Rendelet 208–215. cikkében meghatározott, a kockázatmérés-technikákra vonatkozó feltételeknek nem felelnek meg, és nem növekszik az értékük a biztosítástechnikai kockázati modul szerinti stressztesztelés során.

III. Záró rendelkezések

- Az ajánlás a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 13. § (2) bekezdés i) pontja szerint kiadott, a felügyelt pénzügyi szervezetekre kötelező erővel nem rendelkező szabályozó eszköz. Az MNB által kiadott ajánlás tartalma kifejezi a jogszabályok által támasztott követelményeket, az MNB jogalkalmazási gyakorlata alapján alkalmazni javasolt elveket, illetve módszereket, a piaci szabványokat és szokványokat.
- Az ajánlásnak való megfelelést az MNB az általa felügyelt pénzügyi szervezetek körében az ellenőrzési és monitoring tevékenysége során figyelemmel kíséri és értékeli, összhangban az általános európai felügyeleti gyakorlattal.
- Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a pénzügyi szervezet az ajánlás tartalmát szabályzatai részévé teheti. Ebben az esetben a pénzügyi szervezet jogosult feltüntetni, hogy vonatkozó szabályzatában foglaltak megfelelnek az MNB által kiadott vonatkozó számú ajánlásnak. Amennyiben a pénzügyi szervezet csupán az ajánlás egyes részeit kívánja szabályzataiban megjeleníteni, úgy az ajánlásra való hivatkozást kerülje, illetve csak az ajánlásból átemelt részek tekintetében alkalmazza.
- Az MNB jelen ajánlás alkalmazását 2016. január 1-jétől várja el az érintett pénzügyi szervezetektől.

Matolcsy György
a Magyar Nemzeti Bank elnöke